

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***Всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю
06 червня 2026 року***

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/CriticalThinking2026>

УДК: 378:159.955

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Музиченко Ганна В'ячеславівна - доктор політичних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Папач Ольга Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики і методики її викладання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Дерік Ілона Морисівна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Листопад Олексій Анатолійович - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 року.)*

Рецензенти:

Княжева Ірина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ШЕДІНА Світлана Віталіївна

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери людської діяльності, зокрема в освіту та професійну підготовку майбутніх фахівців. Особливо відчутними ці процеси є у сфері дизайну, де цифрові інструменти стали невід'ємною складовою творчої та проєктної діяльності. У зв'язку з цим актуалізується проблема формування творчого мислення майбутніх дизайнерів, здатних не лише використовувати сучасні технології, а й створювати інноваційні дизайнерські рішення, адаптуватися до швидких змін професійного середовища та ефективно реагувати на нові виклики цифрової епохи.

Підготовка майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти спрямована не лише на засвоєння професійних знань, умінь і навичок, а й на розвиток творчого потенціалу особистості. Саме творче мислення є основою дизайнерської діяльності, оскільки забезпечує здатність до генерації нових ідей, пошуку нестандартних рішень, творчого переосмислення інформації та створення конкурентоспроможних проєктів. В умовах цифрової трансформації освіти формування творчого мислення набуває нових можливостей завдяки використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, програмного забезпечення для проєктування, мультимедійних засобів, віртуальної та доповненої реальності.

Науковці зазначають, що сучасна дизайн-освіта повинна орієнтуватися на розвиток креативності, критичного мислення, інноваційності та здатності до міждисциплінарної взаємодії. Так, Л. Саприкіна підкреслює, що використання інноваційних технологій у професійній підготовці дизайнерів сприяє формуванню професійної компетентності, розвитку проєктного мислення та позитивної мотивації до навчання. Особливе значення має проєктна діяльність, яка дозволяє студентам самостійно конструювати знання, аналізувати проблемні ситуації та знаходити творчі шляхи їх вирішення.

Одним із сучасних підходів до розвитку творчого мислення майбутніх дизайнерів є дизайн-мислення. За дослідженнями О. Костюк, дизайн-мислення виступає інноваційним методом формування креативних навичок майбутніх дизайнерів та сприяє розвитку здатності працювати в умовах невизначеності, аналізувати потреби користувачів і створювати інноваційні рішення. Дизайн-мислення передбачає використання таких етапів, як емпатія, визначення проблеми, генерація ідей, створення прототипів та тестування результатів. Саме така послідовність дій формує в майбутніх дизайнерів навички творчого пошуку та критичного аналізу власних рішень.

Цифрові технології значно розширюють можливості застосування дизайн-мислення у професійній підготовці. Завдяки використанню спеціалізованого програмного забезпечення студенти можуть швидко створювати цифрові прототипи, візуалізувати власні ідеї, моделювати різні варіанти проєктних рішень і здійснювати їх коригування відповідно до потреб замовника. Такі можливості сприяють розвитку гнучкості мислення та здатності до творчого експериментування.

Важливою складовою сучасної професійної підготовки дизайнерів є формування цифрової компетентності. Сучасний дизайнер повинен володіти широким спектром цифрових інструментів, що забезпечують ефективне виконання професійних завдань. До таких інструментів належать графічні редактори Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, CorelDRAW, програми для тривимірного моделювання CLO 3D, Blender, Rhino 3D, засоби анімації, мультимедійного проєктування та створення інтерактивного контенту. Використання зазначених технологій не лише підвищує якість професійної підготовки, а й сприяє розвитку творчого мислення завдяки можливості реалізовувати складні творчі задуми в цифровому середовищі.

Особливого значення в сучасній дизайн-освіті набуває використання технологій віртуальної та доповненої реальності. Вони дозволяють створювати інтерактивні освітні середовища, у яких студенти можуть експериментувати з формами, кольорами, матеріалами та просторовими композиціями. Такі технології сприяють розвитку просторового мислення, візуальної культури та творчої уяви, що є важливими складовими професійної діяльності дизайнера.

Не менш важливим чинником розвитку творчого мислення є використання мультимедійних технологій. За результатами досліджень Т. Штайнер, А. Лісогор та Ю. Силенко, мультимедійні технології виступають ефективним засобом розвитку креативного мислення та візуальної грамотності майбутніх дизайнерів. Використання інтерактивного контенту, відеоматеріалів, цифрових платформ і засобів онлайн-комунікації дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студентів та забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичним досвідом.

У процесі професійної підготовки майбутніх дизайнерів важливу роль відіграє створення творчого освітнього середовища. Саме освітнє середовище визначає можливості для самореалізації студентів, розвитку їхнього творчого потенціалу та формування індивідуального стилю мислення. Ефективне освітнє середовище має забезпечувати свободу творчого пошуку, підтримку інноваційних ідей, використання сучасних цифрових ресурсів та організацію співпраці між учасниками освітнього процесу.

Дослідження С. Алексєєвої свідчать про те, що формування творчих здібностей майбутніх дизайнерів потребує стимулювання дослідницького підходу, розвитку культури спостереження, використання сучасних технологій та створення умов для творчої взаємодії. У цьому контексті цифрові технології

виступають не лише інструментом навчання, а й засобом формування нових підходів до організації освітнього процесу.

Суттєвий вплив на розвиток творчого мислення має проєктна діяльність. Робота над творчими проєктами дозволяє студентам інтегрувати знання з різних галузей, аналізувати реальні проблеми, працювати в команді та презентувати результати власної діяльності. Цифрові технології значно підвищують ефективність проєктної діяльності завдяки можливості колективної роботи в онлайн-середовищі, використанню хмарних сервісів та цифрових платформ для управління проєктами.

У сучасних умовах цифрової трансформації особливого значення набуває розвиток навичок самостійного навчання та безперервного професійного вдосконалення. Майбутні дизайнери повинні бути готовими до постійного оновлення знань і освоєння нових цифрових інструментів. Саме творче мислення дозволяє їм ефективно адаптуватися до змін, генерувати нові ідеї та впроваджувати інноваційні рішення у професійній діяльності.

Отже, використання цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх дизайнерів створює широкі можливості для розвитку творчого мислення, креативності та професійної компетентності. Поєднання дизайн-мислення, проєктної діяльності, цифрових інструментів і сучасних педагогічних підходів забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних успішно працювати в умовах цифрового суспільства. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення та експериментальну перевірку педагогічних умов формування творчого мислення майбутніх дизайнерів засобами цифрових технологій.

Список використаних джерел:

1. Алексеева С. В. Формування творчих здібностей та професійних компетентностей майбутніх дизайнерів під час фахової підготовки у закладах вищої освіти // *Перспективи та інновації науки*: № 11(29) (2023)
2. Костюк О. П. Дизайн-мислення як інноваційний метод формування креативних навичок майбутніх дизайнерів у процесі професійної підготовки // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2023. № 94. С. 81-85.
3. Саприкіна Л. Формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів засобами інноваційних технологій // *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2019. Т. 2, № 2. С. 229-236.
4. Ступак О. Формування цифрової компетентності майбутніх дизайнерів: від теорії до практичного впровадження // *Український педагогічний журнал*. 2024. № 3. С. 257 - 261
5. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. 2025. // *Молодь і ринок*. 2025. №1 (233). С.163-167

friendly atmosphere on the formation of critical thinking in the educational process	доброзичливої атмосфери на формування критичного мислення у навчальному процесі	
Mykola Shvydenko Self-knowledge as a way to harmonize a person's mental state and reveal their cognitive and creative capabilities	Швиденко Микола Пізнання самого себе як шлях до гармонізації психічного стану людини і розкриття її когнітивних і креативних можливостей	419
Inha Shevchenko Developing critical thinking skills of a future music teacher in vocal and choral cycle classes	Шевченко Інга Розвиток навичок критичного мислення майбутнього вчителя музичного мистецтва на заняттях з дисциплін вокально-хорового циклу	424
Svitlana Shedina Formation of creative thinking of future designers in the process of using digital technologies	Шедіна Світлана Формування творчого мислення майбутніх дизайнерів у процесі використання цифрових технологій	428
Tetiana Shteiner Analysis of visual content as a tool for developing critical thinking in design students	Штайнер Тетяна Аналіз візуального контенту як інструмент розвитку критичного мислення у студентів-дизайнерів	431
Nataliia Shuvar Approaches to fostering student critical thinking skills in psychology courses	Шувар Наталія Підходи до розвитку навичок критичного мислення студентів на курсах психології	434
Eleonora Yashchenko Development of critical thinking of psychology students in the process of studying the discipline "psychology of professional activity"	Яценко Елеонора Розвиток критичного мислення студентів-психологів у процесі вивчення дисципліни «психологія професійної діяльності»	437
Tetiana Osypova Development of Critical Thinking in Future Teachers of Ukrainian Language and Literature through Comparative Pedagogy	Осипова Тетяна Розвиток критичного мислення майбутніх учителів української мови і літератури засобами порівняльної	439